

Bildande av Karlsmyrens naturreservat i Mora kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för reservatet (se *Reservatsföreskrifter*).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt skötselplanen, enligt bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Karlsmyren
Kommun	Mora
Län	Dalarna
NVR id	2042727
Församling/socken	Mora
Naturgeografisk region	Vågig bergkullterräng
Fastigheter	Färnäs S:39 (Privat) Färnäs S:40 (Privat) Färnäs 24:4 (Privat) Färnäs 31:4 (Privat) Färnäs 312:3 (Privat) Färnäs 355:2 (Privat) Färnäs 458:2 (Privat) Färnäs 467:2 (Privat) Färnäs 739:2 (Privat, kraftledningsgata) Färnäs 803:2 (Privat)
Lantmäteriärende	W10302
Areal	Total areal: 517,3 hektar Landareal: 388,7 hektar Produktiv skogsmark: 67,2 hektar

Syfte med naturreservatet

Vårda och bevara värdefulla naturmiljöer

Syftet med naturreservatet är att bevara våtmarkerna och andra ingående naturtyper med höga naturvärden. Landskapets orörda karaktär och förekommande ekosystem ska bevaras genom naturliga processer.

Bevara biologisk mångfald

Inom området finns arter som är hotade nationellt och regionalt. Syftet med instiftandet av reservatet är att ge skydd åt dessa samt att verka för att dessa arter kan upprätthålla livskraftiga populationer i området och därmed en gynnsam bevarandestatus.

Skydda och återställa värdefulla naturmiljöer

Grävda och uträtade vattendrag ska kunna återställas i ursprungligt skick om det visar sig att dessa har negativ påverkan på våtmarkernas naturvärden.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Inom ramen för syftet ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

Syftet ska nås genom:

Föreskrifter för området

Områdets skyddsvärda naturmiljöer och arter bevaras genom föreskrifter som förhindrar skogsbruk och annan exploatering av den känsliga miljön i området.

Naturvårdande skötselåtgärder

Grävda och uträtade vattendrag som har negativ påverkan på våtmarkernas naturvärden ska kunna återställas.

Information och tillgängliggörande

Information om området ska finnas både på Länsstyrelsens webbsida och på skyltar vid reservatet. Genom anläggningar gör man området mer tillgängligt för allmänheten.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Biologiska värden

Karlsmyren är ett mångformigt och representativt myrkomplex med inslag av extremrikkärr. Myren är bland de främsta och minst påverkade exemplen på siljanssilurens extremrikkärr.

Friluftsliv

För att uppleva myrmarker och naturskogsartad miljö och de arter som där har sin livsmiljö kan Karlsmyren utgöra ett utflyktsmål.

Miljökvalitetsmål

Detta beslut om att bilda Karlsmyrens naturreservat bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen Myllrande våtmarker, Ett rikt djur- och växtliv, Levande sjöar och vattendrag samt Levande skogar.

Motiv för bildande av naturreservat**Bakgrund**

Naturreservatet är utpekade i Myrskyddsplan för Sverige. Enligt delmål 2 för miljökvalitetsmålet Myllrande våtmarker, ska samtliga våtmarksområden i Myrskyddsplan för Sverige ha ett långsiktigt skydd.

Skyddsform

Det främsta hotet mot bevarandevärdena är skogsbruk eller hydrologisk påverkan av olika slag. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat.

Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

Planeringsbakgrund

Inom området finns flera sumpskogar och ett naturvärde utpekade av Skogsstyrelsen.

Reservatet ingår i Riksintresse för naturvård enligt miljöbalkens 3 kap 6 §. Reservatet berörs i sydvästra hörnet av Riksintresse rörligt friluftsliv enligt miljöbalkens 4 kap 2 § och Riksintresse friluftsliv enligt miljöbalkens 3 kap 6 §.

Området finns utpekade i Mora kommuns översiktsplan som ett område med skogsmark med höga naturvärden. Karlsmyren lyfts även fram då den ingår i den nationella Myrskyddsplanen.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat.

Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i skötselplanen. Detsamma gäller för uppföljning av kvalitetsmål. Vidare ska föreskrifterna heller inte utgöra hinder för normalt underhåll av skoterleder och befintliga vägar och ledningar/ledningsgator som framgår av beslutskartan bilaga 2.

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten med följande undantag:
  - I och intill Brunnvasselån är det tillåtet att med Länsstyrelsens tillstånd genomföra biotopvårdande åtgärder som syftar till att återställa vattendragets funktion och utseende till ett mer naturligt vattendrag.
2. avverka skog, utföra skogsvårdande åtgärd, upparbeta eller ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt skada växande eller döda träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
  - Markägare och jakträttsinnehavare får tillvarata material för uppförande av jaktpass och ved för användning på plats. Undantaget gäller inte torrakor grövre än 10 cm.
  - Sikt- och skjutgator för jaktändamål får röjas.
3. gödsla, sprida aska eller använda bekämpningsmedel
4. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
  - Uttransport av älg, björn, hjortvilt eller vildsvin får ske med fordon endast om skador på mark och vegetation inte uppkommer.

- För tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen.

5. plantera in växter eller djur

6. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning inklusive jakttorn, med följande undantag:

- jaktpass av naturmaterial får uppföras

7. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:

- det är tillåtet att sätta upp saltsten.

Utan tillstånd från Länsstyrelsen är det förbjudet att:

8. sprida kalk

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förplikteras tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av anläggningar för friluftslivets behov.
2. återställning av Karlens utträdade vattendrag öster om Karlstjärnen till mer naturligt utseende.
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Föreskrifterna under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag
  - Insamling av löst liggande, mindre grenar och kvistar i syfte att göra upp eld.

2. Framföra motordrivna fordon i terrängen på barmark

Utan tillstånd från Länsstyrelsen är det förbjudet att:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter).

4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större eller återkommande organiserade arrangemang.

Motiv till föreskrifter, undantag mm

I **punkterna A1-A6, A8; C1-C4** förbjuds åtgärder som kan skada djur, växter eller strukturer som är viktiga för att områdets naturvärden ska bibehålla eller uppnå gynnsam bevarandestatus.

Brunnvasselån finns med i Miljöenheten på Länsstyrelsen Dalarnas rapport ”Åtgärdsplan för flottledsrensade vattendrag i Dalarnas län”. Undantaget under punkt A1 finns därför med för att föreskrifterna inte ska utgöra ett hinder för eventuella åtgärder som kan behövas för att återställa vattendrag som genom mänsklig verksamhet förlorat sin naturlighet, exempelvis genom att de en gång flottningsrensats.

I **punkt A2** förbjuds alla former av avverkningar och skogsskötselåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Denna föreskrift innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog ej ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Punkt A4 och C2 reglerar terrängkörning. Terrängkörning med motordrivna fordon ger vegetations- och markskador, särskilt om tunga fordon används eller om körning sker i våtmarker, vilket skadar den biologiska mångfalden och minskar upplevelsen av ett orört område. Punkten A4 omfattar inte uttransport av vilt med fordon som inte ger mark- eller vegetationsskador. För att uppnå detta krävs noggrann planering av jaktens utförande med hänsyn till markbeskaffenhet. Allvarliga och bestående skador uppstår annars lätt på känslig mark, framför allt myrmark. Avvägningen bedöms tillgodose såväl jaktintresset som skyddet av mark och vegetation samt friluftslivets intressen. Begreppet ”skador” ska dock i detta sammanhang inte tolkas lika strikt som ”märken”. Eventuella spår måste dock alltid kunna växa igen under en vegetationssäsong.

Punkten A6: Olika typer av anläggningar inklusive eventuellt behov av markarbeten och vägar för uppförande och underhåll skadar den biologiska mångfalden och minskar påtagligt upplevelsen av ett ”orört” område. Undantag medges för jaktpass som till material och utförande är anpassat till platsen och ”smälter” in i naturen. Taköverbyggnad får under jakten bestå av en presenning men denna får ej permanent vara kvar i skogen. Jaktorn får inte uppföras, dock får gamla stå kvar om de underhålls.

Punkten A7 reglerar jakten inom naturreservatet genom att förbjuda åtling och annan utfodring av djur eftersom detta kan orsaka skada på mark. Saltstenar tillåts dock, liksom eventuell matning av småfåglar. Älgräntor tillåts ligga kvar.

Punkterna B 1 – B 3 medger att vissa åtgärder får vidtas i reservatet.

Länsstyrelsen bedömer att nyttan med dessa åtgärder är avsevärd. Information om reservatet samt anläggningar för friluftslivet bedöms idag ofta som högst angeläget för att tillmötesgå det rörliga friluftslivet. Forskning och uppföljning ingår som en naturlig del i reservat av denna karaktär.

Punkterna under C inskränker allmänhetens nyttjande av området

C3. Förekomsten av ett flertal värdefulla, ofta rödlistade, organismer motiverar skydd mot sådan plockning och insamling som kan inverka menligt på berörda populationer. Det är dock angeläget att undersökningar och insamlingar som förbättrar kunskapen om reservatets organismvärld kan ske. Normalt bör sådana undersökningar kunna medges under förutsättning att de har ett allmänt intresse, att undersökningsmetoden inte orsakar bestående skada och att resultaten tillgängliggörs. Matsvamp och bär får givetvis plockas i reservatet.

C4. Fler besökare i reservatet är normalt positivt. Olika organiserade arrangemang kan dock, om de bedrivs i olämplig omfattning, på olämpligt sätt, på olämplig plats eller under olämplig tid, störa andra besökare och negativt påverka naturmiljön. För att kunna inrikta den organiserade verksamheten till en hållbar och miljöanpassad sådan, krävs därför tillstånd av Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kan då ställa villkor och anvisa passande plats etc.

Det är tillåtet att tälta i reservatet och att elda under förutsättning att man tar hänsyn och inte stör häcknings- och spelplatser och inte skadar växande eller döda träd. Vill man inte ta med sig egen ved går det bra att plocka torra kvistar från marken. Däremot får man inte elda med delar av torrakor och stubbar eller liggande döda träd, så kallade lågor.

Övrigt

Föreskrifterna påverkar inte rätten att fiska och jaga eller utövningen av detta. Med undantag för de smärre begränsningar som framgår av föreskrifterna.

Ärendets handläggning

Områdets naturvärden uppmärksammades först av Hugo Sjörs 1948 och 1973. Karlsmyren bedömdes som klass 1 i länets våtmarksinventering och ingår bland annat i Myrskyddsplan för Sverige. I det av riksdagen fastställda miljö kvalitetsmålet Myllrande våtmarker ställs krav att Myrskyddsplanens våtmarker ska få ett formellt skydd, vilket nu sker i och med att området blir naturreservat.

Flera markägare har även mark inom det närliggande Myrskyddsplaneobjektet "Fåsmyren och Mörkloksmyren" som också ska bli reservat. Detta gjorde att Länsstyrelsen redan från början arbetat parallellt med reservatsprocessen för båda objekten. Flera stora bystugemöten har hållits med markägarna. I juni 2011 bjöd Länsstyrelsen in markägare och sakägare i området på en välbesökt exkursion för att visa upp de naturvärden som finns på myrarna.

Markåtkomsten i området har lösts genom intrångsersättningar, ett arbete som påbörjades hösten 2011 och som avslutades sommaren 2012. För fastigheten Färnäs 739:2 som endast omfattar en kraftledningsgata har ingen ersättning utgått då reservatets föreskrifter inte ska utgöra hinder för normalt underhåll av befintliga ledningar/ledningsgator och därmed anses inte påverka markanvändningen på fastigheten.

Ärendet skickades på externremiss i december 2015.

Mora Orsa Miljökontor har inkommit med ett yttrande och hade inte några synpunkter på naturreservatsbildningen.

Skogsstyrelsen tillstyrker bildandet av reservatet och bedömer att beslutet och skötselplanen är väl genomarbetade.

Färnäs gemensamhetsskog litt GA:s samfällighetsförening hade synpunkter på att föreskrifterna hade justerats på några ställen gentemot intrångsavtalet. Länsstyrelsen har i slutgiltiga beslutet justerat föreskrifterna efter dessa önskemål.

Jägareförbundet Dalarna skriver att i de föreslagna föreskrifterna finns inga anmärkningsvärda inskränkningar kring jaktutövningen och tillstyrker bildandet av naturreservatet.

Upplysningar

Koncessioner

Beslutet är inte i konflikt med koncessioner för gruvnäringen, enligt den information Länsstyrelsen fått av Sveriges Geologiska Undersökning.

Dispens från föreskrifter

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras enligt vad som anges i 27 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 4.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas.

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Ylva Thörn.

I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, antikvarie Tommy Nyberg, planarkitekt Inger Friman, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturvårdshandläggare Fredrik Enoksson, den sistnämnda föredragande.

Ylva Thörn
Landshövding

Fredrik Enoksson
Naturvårdshandläggare

Bilagor:

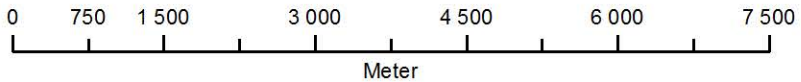
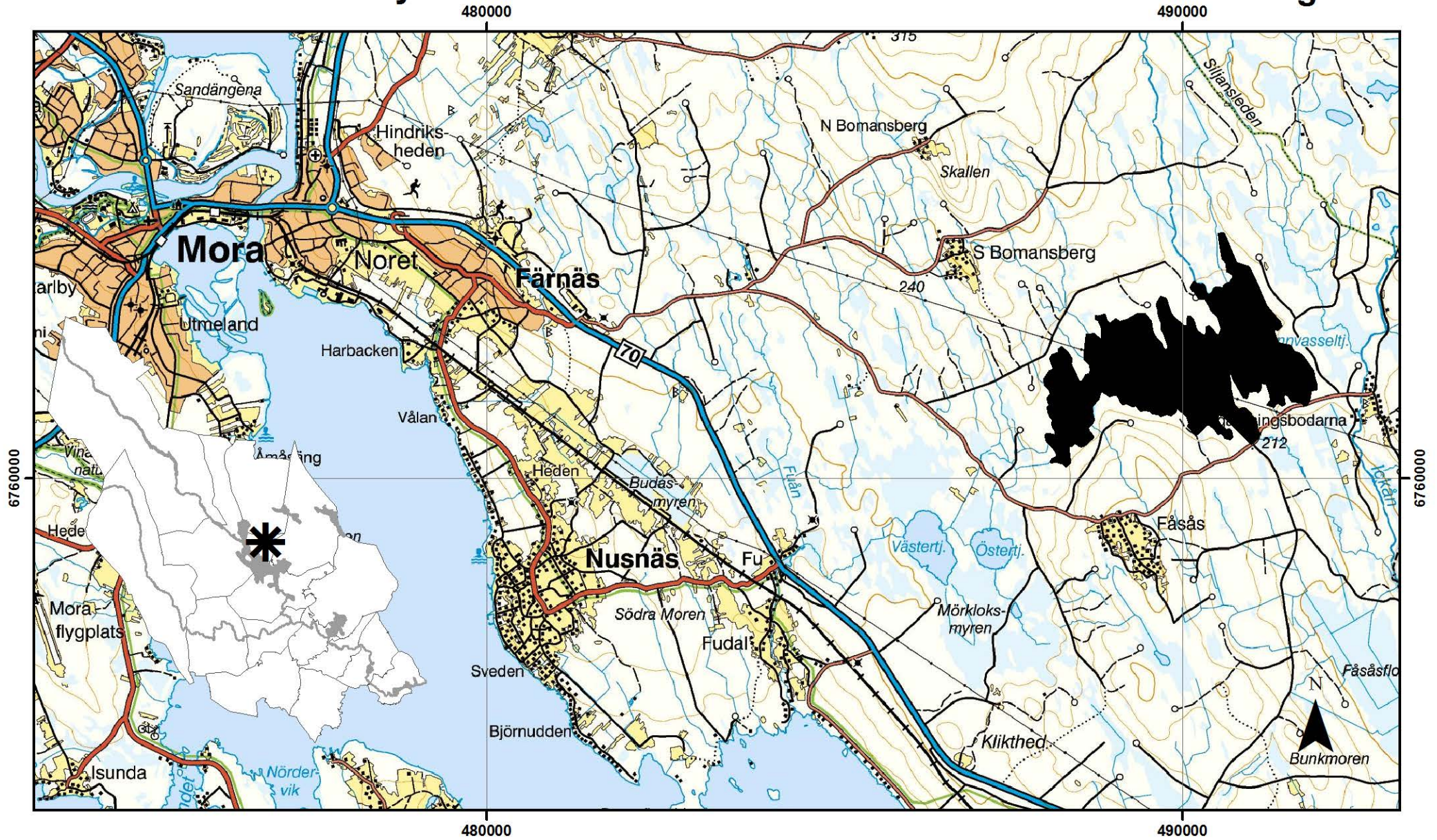
Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Skötselplan
Bilaga 4	Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

Sändlista: (Sändlistan är borttagen i webbversionen
)

Översiktskarta Karlsmyrens naturreservat

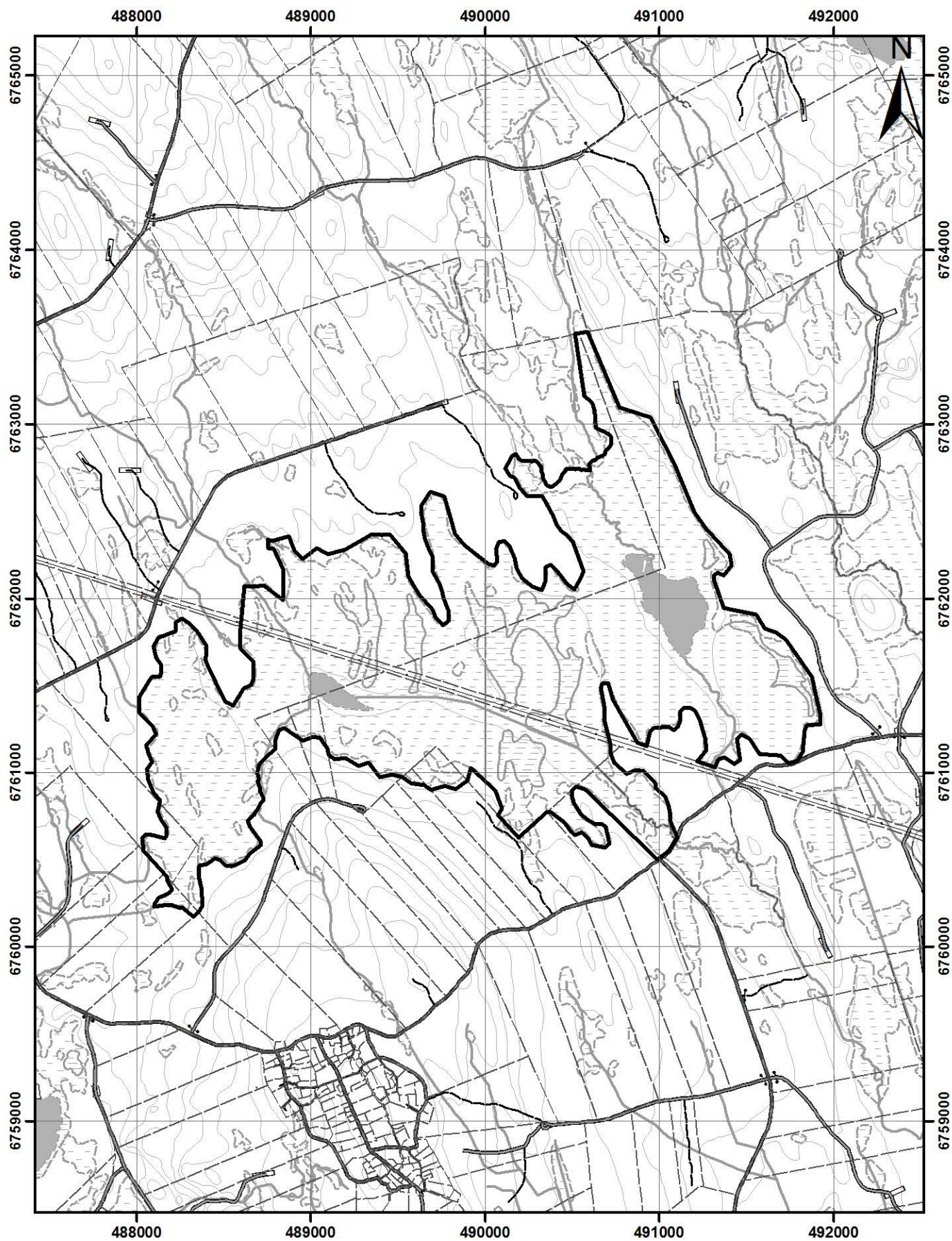
Bilaga 1

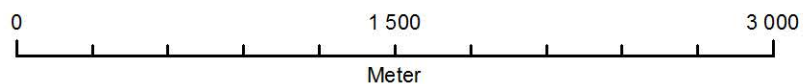
Skala 1:75 000

Teckenförklaring

Karlsmyrens naturreservat

Skala 1:30 000

Teckenförklaring

	Gräns för reservatet		Bäck/dike
	Fastighetsgräns		Vatten
	Mindre bilväg		Sankmark
	Sämré bilväg		Sankmark, svårframkomlig
	Allmän väg		Sankmark blekvät
	Kraftledning, region		

Skötselplan för Karlsmyrens naturreservat

Östra delen av Brunnvasseltjärnen

Foto: Fredrik Enoksson

Innehåll

SKÖTSELPLAN FÖR KARLSMYRENS NATURRESERVAT	1
BESKRIVNINGSDDEL	3
1. BESKRIVNING AV BEVARANDEVÄRDENA	3
1.1 Administrativ data	3
1.2 Beskrivning av området	4
1.3 Källförteckning	6
PLANDEL	7
2 AVVÄGNINGAR MELLAN BEVARANDEVÄRDEN	7
2.1 Syfte med naturreservatet	7
2.2 Prioritering mellan bevarandevärden	7
3 SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER	8
3.1 Skötselområde 1: Myrmarker och skog med fri utveckling (517 hektar)	8
3.2 Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar	8
3.3 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	9
4 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	10
4.1 Dokumentation	10
4.2 Uppföljning	10
5 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	10
6 JAKT OCH FISKE	10
7. KARTA ÖVER ANLÄGGNINGAR	11

Beskrivningsdel

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativ data

Namn	Karlsmyn
NVR id	2042727
Län	Dalarna
Kommun	Mora
Markslag: (uppdelning enligt Naturvårdsverkets rapport nr 5391) Skattat från satellitdata enligt "KNAS"	
Tallskog	19,2 hektar
Granskog	0,1 hektar
Barrblandskog	6,1 hektar
Barrsumpskog	20,8 hektar
Lövblandad barrskog	10,2 hektar
Triviallövskog	0,5 hektar
Lövsumpskog	0,7 hektar
Ungskog inklusive hyggen	9,7 hektar
Sumpskogsimpediment	34,6 hektar
Övriga skogsimpediment	10,6 hektar
Våtmark	388,5 hektar
Övrig öppen mark	0,2 hektar
Sjöar och vattendrag	16,1 hektar
Totalt	517,3 hektar
Nyttjanderätter	Ledningsrätt, starkström - Ellevio AB (tidigare Fortum Distribution AB)
Byggnader och anläggningar	En kraftledning passerar genom området på fastigheten Färnäs 739:2
Förvaltare	Länsstyrelsen Dalarnas län

1.2 Beskrivning av området

Geovetenskap

Reservatet är beläget norr om Fåsås fäbodrar. Den dominerande jordarten inom reservatet är torv. Morän förekommer fläckvis och ett flertal moränryggar återfinns inom reservatet. Dessa är orienterade i NNV-SSO riktning och visar hur inlandsisen rörde sig i området under den senaste istiden.

Reservatet ligger precis i gränsen för högsta kustlinjen, alltså den nivå som havet nådde som högst efter den senaste istiden. Reservatets östra delar med bland annat Brunnvasseltjärnen är beläget under högsta kustlinjen medan de västra delarna ligger över det som en gång var högsta kustlinjen.

Flera större vattendrag rinner genom reservatet, Skallbäcken kommer in från norr och mynnar ut i Karlstjärnen. Efter Karlstjärnen övergår vattendraget i den tydligt utträtade Karlsån. I reservatets östra del rinner Brunnvasselån, vattendraget kommer från norr och rinner genom den grunda sjön Brunnvasseltjärnen. Både Karlsån och Brunnvasselån går ihop nedströms reservatet och rinner vidare till Ickån. I Karlsån finns det utfällning av järnockra.

Berggrunden består av Granodiorit som är en sur magmatisk djupbergart. Några diabasgångar går genom reservatets östra delar. Närheten till kalksten har medfört att jordarterna blivit kalkrika vilket visar sig i rikkärr och extremrikkärr.

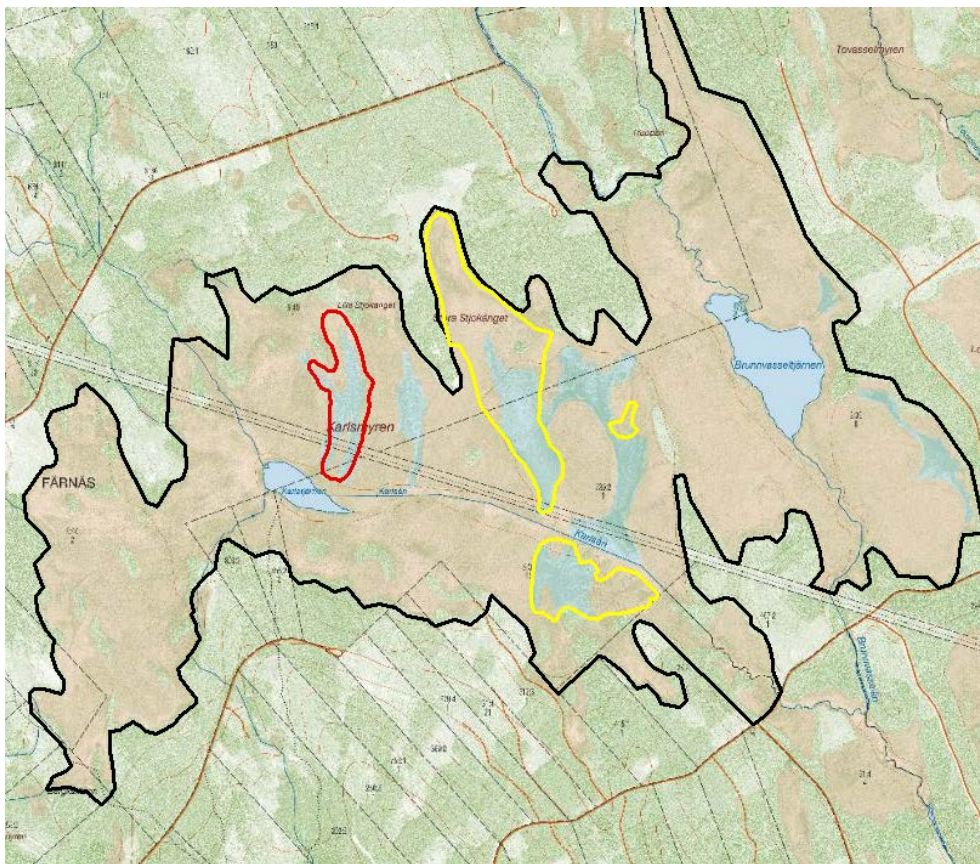
Biologi

Vegetation och flora

Den största delen av reservatet domineras av våtmarker med mosaikblandmyrar, öppna och trädklädda topogena kärr, svagt välvda mossar och sumpskog. Blötare lösbottenkärr uppträder centralt i myren.

I reservatet finns rikkärr och extremrikkärr. Rikkärr är artrika men näringsfattiga. Rikkärren räknas som en av de artrikaste myrtyperna med många specialiserade arter av kärlväxter, mossor, landmollusker och svampar. I Sverige finns det minst 160 rödlistade arter knutna till rikkärr, varav 74 är klassade som hotade. Inom reservatet finns även områden som klassats som extremrikkärr. Extremrikkärr är mer kalkpåverkade än rikkärren och är ofta mer artrika på kärlväxter. Axag är en regionalt hotad art och denna förekommer i stora antal i extremrikkärren inom reservatet.

Skogarna i landskapet präglas av tallskogar av torr ristyp men inslaget av sumpskog är allmänt runt vattendrag och i anslutning till myr. Sumpskogarna domineras av gran men har ofta stort björkinslag.

Utbredning av rikkärr (gult) och extremrikkärr (rött) inom reservatet

Fauna

Karlsmyren hyser en för myrar representativ fågelfauna. De typiska myrfågelarterna ängsplärka, grönbena, gluttsnäppa, trana, orre och gulärla har alla påträffats i reservatet.

Inom reservatet har bland annat även lavskrika och tretåig hackspett påträffats. De är dock främst knutna till gammelskog och kan nog mest räknas som tillfälliga gäster.

I området har även kalkkärrsgrynsnäcka påträffats. Den lever i rikkärren och extremrikkärren som finns inom reservatet. Den missgynnas av bland annat utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av artens livsmiljöer.

Rödlistade arter

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
kalkkärrsgrynsnäcka	Vertigo geyeri	Nära hotad (NT)
axag	Schoenus ferrugineus	Regionalt hotad
Ängsplärka	Anthus pratensis	Nära hotad (NT)

myrflikmossa	Lophozia laxa	Regionalt hotad

Tabell över förekomst av rödlistade arter enligt 2015 års rödlista samt arter som klassats som hotade regionalt.

Kulturhistoria

Karlsmyren är omgiven av flera gamla fäboddar. Bland andra Bomansberg, Tåtermynen, Fåsås och Ingärtningsbodarnas fäboddar. Det är troligt att människorna på fäbodarna nyttjat myrmarkerna för slåtter och sjöarna för fiske och skogen för bete.

I Kastjärnens sydöstra del har man hittat en gammal stockbåt som visar att sjön historiskt använts för fiske.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

En skoterled går genom området och det finns ett befintligt vindskydd där en slobod ska placeras. Reservatet ingår i Färnäs viltvårdsområde och Mora-Våmhus Fiskevårdsområdesförening.

1.3 Källförteckning

ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala

Myrskyddsplan för Sverige. Objekt i Dalarnas län, Rapport 5668. Naturvårdsverket april 2007

Våtmarker i Kopparbergs län. Miljövårdsenheten 1990:2. Länsstyrelsen i Kopparbergs län, 1990:

Sjörs, H. & medarbetare, 1973: Skyddsvärda myrar i Kopparbergs län. Växtekologiska studier 3.

Kartering av skyddade områden: kontinuerlig naturtypskartering, Naturvårdsverkets rapport nr 5391. Stockholm 2004.

Hotflex. Länsstyrelsen i Dalarnas databas av fynd av hotade eller skyddsvärda arter.

Regionalt underlagsmaterial (RUM). Digitala kartunderlag som redovisar statens anspråk när det gäller användningen av vissa mark- och vattenområden inom olika sektorer av den fysiska planeringen

Sveriges Geologiska Undersökning. 2014: Jordarter 1:100 000 – 1:250 000 – Databas.

Sveriges Geologiska Undersökning. 2014: Berggrund 1:250 000 – Databas.

Naturvårdsverket och SLU: Artportalen, <http://artportalen.se/> - Databas.

Naturvårdsprogram för Kopparbergs län. Länsstyrelsen, 1988.

Forslund, M, Kolmodin, U, Svenson, S-Å. 1982: Skyddsvärda fågelmyrar i Kopparbergs län. Länsstyrelsen i W-län, N 1982:4.

Vägledning för svenska arter i habitatdirektivets bilaga 2. Kalkkärrsgrynsnäcka. Naturvårdsverket, januari 2011.

Bratt, L. m fl. (red.) 1993. Hotade och sällsynta växter i Dalarna. Kärlväxter. Dalarnas Botaniska Sällskap.

Sundberg, S. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr inklusive arterna gulyxne *Liparis loeselii* (NT), kalkkärrsgrynsnäcka *Vertigo geyeri* (NT) och större agatsnäcka *Cochlicopa nitens* (EN). Naturvårdsverket. Rapport 5601.

Plandel

2 Avvägningar mellan bevarandevärden

2.1 Syfte med naturreservatet

Vårda och bevara värdefulla naturmiljöer

Syftet med naturreservatet är att bevara våtmarkerna och andra ingående naturtyper med höga naturvärden. Landskapets orörda karaktär och förekommande ekosystem ska bevaras genom naturliga processer.

Bevara biologisk mångfald

Inom området finns arter som är hotade nationellt och regionalt. Syftet med instiftandet av reservatet är att ge skydd åt dessa samt att verka för att dessa arter kan upprätthålla livskraftiga populationer i området och därmed en gynnsam bevarandestatus.

Skydda och återställa värdefulla naturmiljöer

Grävda och uträtade vattendrag ska kunna återställas i ursprungligt skick om det visar sig att dessa har negativ påverkan på våtmarkernas naturvärden.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Inom ramen för syftet ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser.

2.2 Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

3 Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet omfattar endast ett geografiskt skötselområde bestående av myrmarker och mindre områden med skog med fri utveckling. Utöver det behandlas nedan även skötselområdet friluftsliv och anläggningar.

1. Myrmarker och skog i huvudsak fri utveckling.
2. Friluftsliv och anläggningar.

3.1 Skötselområde 1: Myrmarker och skog med i huvudsak fri utveckling (517 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet omfattar hela reservatet och inkluderar stora sammanhängande myrområden, med några mindre skogsbevuxna myrholmar samt partier med sumpskogar. Flera rikkärr och extremrikkärr finns i reservatet, med fynd av bland annat axag och kalkkärrgrynsnäcka. Karlsån är uträtad österut från Karlstjärnen.

Bevarandemål

Myrmarkerna utvecklas bäst genom att naturliga processer får verka. Tidvis kan de komma att påverkas av till exempel dämning av bäver, men detta är en naturlig del av våtmarkernas utveckling. De grävda och uträtade vattendrag som finns i området har endast obetydlig negativ påverkan på våtmarkerna.

Områdets kalkpåverkade kärr ska ha en bibehållen karaktär som uppvisar stor variation i struktur och artrikedom, och med rikkärrets och extremrikkärrets karakteristiska artsammansättning.

Skogen i reservatet lämnas till fri utveckling. Omvälvande störningar i form av t.ex. stormfällning och/eller insektsangrepp, kan leda till att hela eller delar av skogen under perioder har en annan karaktär, men detta är en del av skogens utveckling.

Arealen värdekärna ska vara minst 500 hektar.

Skötselåtgärder

Skogarna inom skötselområdet lämnas för fri utveckling. Vidare undersökningar får avgöra om Karlsåns uträtade vattendrag har negativ inverkan på våtmarkernas naturvärden. Detta bör i så fall återställas i ursprungligt skick.

3.2 Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Reservatet är väl värt ett besök under årets alla årstider. Vintrarna kan bjuda på fin skidåkning på de flacka myrarna, under våren sjunger och spelar myrarnas

fåglar för fullt. Sommaren bjuder på blommande kärr och hjortronplockning. Medan hösten kan erbjuda vackra färger och tranbär. Området är mest lättillgängligt på vintern när man kan ta sig fram på snön. Under barmarkssäsongen är vissa delar blöta och svårframkomliga. Bäst närmar man sig myren öster om Brunnvasseltjärnen eller längs moränryggen väster om Brunnvasseltjärnen. Under reservatsbildningsprocessen framfördes önskemål från Färnäs gemensamhetsskog att en slobod skulle uppföras vid Karlsmyren. Här passerar en skoterled och det finns en befintlig rastplats som idag dock är i rätt dåligt skick. Inga utpekade parkeringsplatser finns i närheten, men det går lätt att parkera bilen längs någon av de skogsbilvägar som finns i omgivningarna.

Bevarandemål

Reservatets gränser är tydligt utmärkta i terrängen. Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller finns på informationstavlor i anslutning till området och på Länsstyrelsens hemsida. En slobod anpassad till förutsättningarna i utförande, finns vid Karlstjärnens norra strand.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Märka upp reservatets gränser i fält. Informationsskyltar sätts upp längs vägen öster om Brunnvasseltjärnen och i anslutning till sloboden.

Uppföra en slobod norr om Karlstjärnen.

Löpande skötsel

Underhåll av informationsskyltar och gränsmarkeringar, samt slobod.

3.3 Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Uppmärkning av reservatsgräns	1	Synliggöra reservatsgräns	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Iordningställande och underhåll av slobod	2	Ökad tillgänglighet	Inom 1-5 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Folder och webbplats	3	Ökad tillgänglighet	Inom 1-5 år		Engångsåtgärd, underhåll vid behov

4 Dokumentation och uppföljning

4.1 Dokumentation

Förvaltaren ska dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

4.2 Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning kommer att göras i ett urval av skyddade områden med olika naturtyper.

Uppföljning av bevarandemål och åtgärder ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen.

Restaureringsåtgärder

Uppföljning av eventuella restaureringsåtgärder ska göras på initiativ av förvaltaren, i samverkan med funktionen för områdesskydd vid Länsstyrelsen.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

5 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

6 Jakt och fiske

Inskränkningen i jakten begränsar sig till reglering av jakttorn och jaktpass. Transport av fällt vilt ska ske hänsynsfullt så att inte skador på mark och vegetation uppkommer.

Inga inskränkningar finns för fisket.

7. Karta över anläggningar

